

Кундеренко, Іван Вікторович. “Принципи розвитку якості освіти в духовних закладах вищої освіти України (на прикладі закладів освіти Всеукраїнського союзу церков євангельських християн-баптистів).” Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата філософських наук за спеціальністю 09.00.14 (041 – Богослов’я), Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. Київ, 2021.

Дисертація присвячена вивченню принципів розвитку якості освіти в духовних закладах вищої освіти України. Духовна освіта набула масштабності та стала частиною вітчизняного освітнього простору, а протестанти займають у цій сфері велику частку, водночас з цим діяльність протестантських духовних закладів освіти в цілому має низький ступінь вивченості, що разом з іншими факторами, викладені у дослідженні зумовлює актуальність дослідження.

За результатами здійсненого теоретичного аналізу доступних ресурсів встановлено, що після здобуття Україною незалежності вітчизняні християни протестантського спрямування доклали зусиль для розбудови мережі закладів вищої освіти. Як самі духовні ЗВО, так й освітяни стали повноправними учасниками освітнього простору України, зокрема це прослідковується в історичному огляді етапів розвитку освіти серед духовних ЗВО, заснованих протестантами.

Віокремлені принципи, які зумовили розвиток духовної освіти у протестантському середовищі. Проаналізований сучасний стан якості надання освітніх послуг у духовних закладах освіти (на прикладі діяльності ГО «ЄАТА»). На прикладі духовної освіти, доведено, що освіта може існувати без державного фінансування та при цьому задовольняти потреби зацікавлених сторін. Проведене студіювання досвіду низки духовних ЗВО, які підпорядковані ВСЦ ЄХБ. Проаналізовані наявні релігієзнавчі моделі, які визначають принципи взаємодії вітчизняних протестантських спільнот з українським суспільством, зокрема доведена нерелевантність статичних релігієзнавчих типологій, натомість запропоноване використання динамічних типологій та інструментів. Проведено структурно-понятійний аналіз стандартів забезпечення якості освітніх послуг; у результаті виявлено основні сучасні тенденції розуміння сутності й вивчення поняття освітньої послуги у системі забезпечення якості освіти в Україні в цілому, зокрема продовжено студіювання суперечностей у визначенні понять: «освіта», «якість освітніх послуг», «стейкхолдери», «студентоцентроване навчання» та ін. З огляду на особливість об’єкту дослідження, додатково проаналізована термінологія, яка вживається у науковій літературі щодо «духовної освіти», та виявлені ознаки маркування; виявлено і підтверджено неузгодженість між дослідниками-релігієзнавцями в оцінці феномену «антиінтелектуалізму» в середовищі протестантських громад; уперше розмежовані поняття конфесійні вимоги та конфесійні очікування у контексті освітніх процесів. Виявлено основні тенденції розвитку управління системою

якості надання освітніх послуг у протестантських закладах освіти України. Відтак, констатовано широку автономію закладів духовної освіти, з одного боку, з іншого боку – різні вектори розвитку кожного окремого духовного ЗВО та відчутну потребу в побудові всеохопної стратегії розвитку та координації роботи. Водночас, виявлена недостатня сегментація ринку освітніх послуг, дублювання освітніх програм. Запропоновані перспективні напрями розвитку ГО «ЄАТА». Розроблені моделі управління системою якості надання освітніх послуг у протестантських закладах освіти України, а також – перехідні положення побудови всеохопної стратегії розвитку та координації роботи ВСЦ ЄХБ, які беруть до уваги теологічні особливості та церковний устрій. Вперше була проведена кореляція між церковним устроєм та механізмами імплементації управлінських рішень у сфері духовної освіти.

Оскільки дослідження заповнює пробіли, викликані низьким ступенем вивченості теми, проведене дослідження може слугувати методологічною основою для подальших богословських, освітніх та філософських досліджень, а також слугувати основою для дискусій у національному публічному просторі. Практичне значення одержаних результатів полягає у розроблених моделях розвитку ГО «ЄАТА», духовних ЗВО та бачення розвитку освіти, яке використовуватися керівництвом ВСЦ ЄХБ.

Ключові слова: антиінтелектуалізм, визнання духовної освіти, вища освіта, внутрішня система забезпечення якості освіти, зовнішня система забезпечення якості освіти, маргіналізація, маркування, недискримінаційне ставлення, освіта, пастори, протестанти, протестантизм, соціальна залученість, стейкхолдери освіти, суспільство, типологія, церква, якість освіти.

KUNDERENKO, IVAN. "EDUCATIONAL QUALITY ASSURANCE PRINCIPLES IN THE 'FAITH-BASED' EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF UKRAINE (WITH THE EMPHASIS ON THE EDUCATIONAL INSTITUTIONS THAT BELONG TO THE ALL-UKRAINIAN UNION OF THE CHURCHES OF EVANGELICAL CHRISTIANS-BAPTISTS)." DISSERTATION FOR THE DEGREE OF THE CANDIDATE OF PHILOSOPHICAL SCIENCES – 09.00.14 (041 – THEOLOGY), NATIONAL PEDAGOGICAL DRAGOMANOV UNIVERSITY. KYIV, 2021.

Dissertation focuses on studying the principles of quality assurance in the faith-based higher education institutions of Ukraine. 'Faith-based' education has been scaling lately and is now an integral part of the educational landscape of Ukraine. Protestants account for the largest part of this expansion. All together with this it is precisely their activity does not receive enough attention among the researchers. The latter along with other (mentioned in the thesis itself) factors contribute to the urgency of the study, which is well overdue.

It has been established upon theoretical analysis of available data that Protestants of Ukraine, after Ukraine got her independency, were able to form a network of higher education institutions that became important contributors to the educational provision

in Ukraine. Retrospective review of the faith-based education in Protestant owned institutions has been conducted. Original correlation between ecclesiological variations managerial decisions' implementation has been established. Both educational institutions and educators became an integral part of the educational sphere in Ukraine, one can see that in the retrospective research of the faith-based institutions formation by the Protestants.

Foundational principles of faith-based education development among the Protestants groups have been detected. The current state of providing educational services in faith-based educational institutions were assessed (with emphasis on NGO 'EATA' activity). It has been established that education can exist without state subsidy and meet her stakeholders' expectations at the same time. Praxis of some faith-based higher education institutions has been examined. Current models (used in religious studies) that describe interaction of Ukrainian Protestant communities with the greater society are analysed, along with implying irrelevancy of static typologies commonly adopted in the area of religion studies, with further suggestion to use dynamic typologies and tools. Quality assurance standards were examined as structures and definitions, in the result current interpretive trends of the essence of educational services were detected, along with further study of educational services in the realm of educational quality assurance in Ukraine in general. More specifically, further studies of contradictory definitions like 'education', 'education services quality', 'stakeholders', 'student-centred education' were conducted. Additional terminology commonly applied in academic literature concerning faith-based educational institutions have been researched (in the light of particular of the field of study) to determine signs of labelling trends; inconsistency between the scholars that study religion were detected in assessing phenomenon of 'anti-intellectualism' typically attributed to the Protestant communities of Ukraine; for the first time, differentiating of 'confessional demands' and 'confessional aspirations' has been suggested, applied to educational processes. Essential trends of the development of education-related management in the Protestant Educational institutions were derived.

Thus, we can state that educational institutions have wide autonomy from one end, at the same time educational institutions vary in the chosen vectors of development, there is an explicit need to construct wholistic development strategy and establishing coordination. Furthermore, it has been discovered that the educational market is not segmented adequately. Some education institutions tend to duplicate identical educational tracks. NGO "EATA"'s perspective models were identified and introduced. Models of educational quality assurance systems management were established, along with transitional suggestions for constructing wholistic strategy and coordination of the All-Ukrainian Union of the churches of Evangelical Christians-Baptists (theological and ecclesiological distinctives are addressed).

Key words: anti-intellectualism, church, education, external system of education's quality assurance, faith-based education recognition, higher education, internal system of education's quality assurance, labelling, marginalization, non-discriminating attitude, pastors, Protestantism, protestants, quality of education, social involvement, society, stakeholders of education, typology.